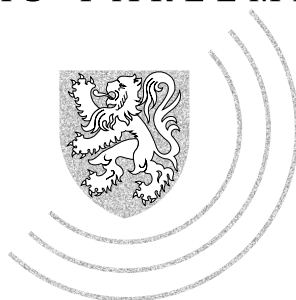

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

18 april 2007

GEDACHTEWISSELING

over de actualisatie van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2005-2009

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door de heer Bart Van Malderen**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Luc Martens.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack,
de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

mevrouw Sonja Claes, de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera
Jans, de heer Luc Martens;

de heer Bart Caron, mevrouw Elke Roex, de heer Bart Van
Malderen;

de dames Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Vera Van
der Borgh.

Plaatsvervangers:

de heer Erik Arckens, de dames An Michiels, Monique Moens,
de heer Jurgen Verstrepen, mevrouw Linda Vissers;

de dames Cathy Berx, Trees Merckx-Van Goey, Sabine Poleyn,
de heer Steven Vanackere;

de dames Else De Wachter, Michèle Hostekint, Els Robeyns;
mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marc Cordeel, mevrouw
Hilde Eeckhout.

Toegevoegde leden:

mevrouw Mieke Vogels;

mevrouw Helga Stevens.

Zie ook:

1041 (2006-2007)

– Nr. 1: Verslag gedachtewisseling

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting	4
2. Gedachtewisseling.....	6
Bijlage: Presentatie Actualisatie van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2005-2009	19

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin hield op 27 maart 2007 een gedachtewisseling met mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin over de actualisatie van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2005-2009.

1. Toelichting

De heer *Herwig Hermans*, raadgever Armoede van het kabinet Vervotte, begint zijn uiteenzetting met het schetsen van de uitgangspunten van het armoededecreet, namelijk de participatie van mensen die in armoede leven en het voeren van een inclusief beleid, gericht op preventie. Het Vlaams Actieplan is een van de instrumenten die door het decreet in het leven werden geroepen. De andere instrumenten zijn het permanente armoedeoverleg, de verenigingen waar armen het woord voeren, het netwerk van die verenigingen en de ervaringsdeskundigen in de armoede.

Het Vlaams Actieplan moet zorgen voor een planning van de beleidsmaatregelen, op korte en op lange termijn. De doelgroep participeert daaraan via het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord voeren. Het plan, waarvan de structuur gebaseerd is op de tien basisrechten, wordt jaarlijks geactualiseerd.

Het decreet, dat de wettelijke basis vormt van het actieplan, schrijft voor dat de Vlaamse Regering binnen de negen maanden na haar aantreden een actieplan moet hebben opgesteld. Het plan moet tot stand komen met participatie van de doelgroepen en het moet de beleidsmaatregelen op korte en lange termijn omschrijven. Bij de actualisering wordt er gerapporteerd aan het Vlaams Parlement en aan de bevoegde adviesorganen.

In de uitvoeringsbesluiten wordt verder omschreven wat er in het plan moet staan: de algemene visie, de situering van het Vlaamse armoedebeleid binnen het nationale en het Europese armoedebeleid, de geformuleerde doelstellingen op korte en langere termijn binnen elk beleidsdomein, de concrete activiteiten, een tijdpad, de indicatoren om de vooruitgang te meten en de ingezette instrumenten. Het plan moet tot stand komen in samenwerking met het Vlaams Netwerk dat de verenigingen en de doelgroep vertegenwoordigt.

De recente actualisering verliep als volgt. Het Vlaams Netwerk heeft in september 2006 de verenigingen

geïnformeerd over de komende actualisering. In elke provincie werd een consultatiemoment georganiseerd waarbij telkens drie thema's moesten worden besproken. Eind oktober kreeg het Vlaams Netwerk van de administratie de geactualiseerde tekst, die door het Vlaams Netwerk werd geherformuleerd voor de doelgroep. Begin november werd de geherformuleerde tekst, verdeeld in verschillende fiches, doorgegeven aan de verenigingen. Zo konden ze zich voorbereiden op de drie thema's van elk consultatiemoment. Het Vlaams Netwerk heeft ook gezorgd voor ondersteuning bij die voorbereiding. De staf van het Vlaams Netwerk nam tevens de bemerkingen mee van de verenigingen die niet op de consultatiemomenten aanwezig konden zijn.

De vijf consultatiemomenten eind december werden voorgezeten door iemand van het Vlaams Netwerk. Eerst werden de algemene reacties verzameld en dan de reacties over de drie beleidsthema's. Ook het kabinet en de aandachtsambtenaren voor die verschillende bevoegdheidsdomeinen waren aanwezig. Er was aandacht voor het tempo: er waren voldoende pauzes. Het was ook mogelijk om bijkomende vragen te stellen.

De reacties werden samengevat. Begin januari werd er aan het kabinet gerapporteerd over de verschillende consultatiemomenten. Er werd een interkabinettenwerkgroep georganiseerd, met een terugkoppeling van de reacties van de verenigingen. Vervolgens werden de reacties door de verschillende kabinetten verwerkt. Samen met een actuele omgevingsanalyse, aangeleverd door de Onderzoeksgroep Armoede en Sociale Uitsluiting en de Stad (OASeS) van de Universiteit Antwerpen, werd dat geïntegreerd in één document, dat werd voorgelegd aan de Vlaamse Regering, die het besprak op 2 maart 2007.

De heer Hermans overloopt de verschillende hoofdstukken, waarbij hij voorbeelden geeft uit de tien beleidsdomeinen.

Het eerste hoofdstuk gaat over participatie, in het bijzonder over de participatie aan de werkgroep Arbeidsmarktbeleid van de SERV. Men vindt in het document terug wat werd goedgekeurd in 2005 en gerealiseerd in 2006, met name de betrokkenheid van het Vlaams Netwerk in die SERV-werkgroep. Het overleg focust thans op de lokale diensteneconomie.

Het tweede hoofdstuk gaat over de maatschappelijke dienstverlening. Aan het Hoger Instituut van de Arbeid (HIVA) werd gevraagd om een instrument te ontwikkelen waarmee rechten actief opgespoord kunnen worden. Voor veel mensen is het namelijk

niet evident om toegang te krijgen tot de zaken waar ze recht op hebben. Ondertussen is die rechtenverkenner gelanceerd en in volle ontplooiing. Recente cijfers over de consultatie leren dat veel mensen er hun weg vinden en er gebruik van maken.

In het hoofdstuk Gezin worden diverse acties opgesomd voor het betrekken van ervaringsdeskundigen binnen Kind en Gezin. Vooral in het werken met gezinsondersteuners werd ondertussen heel wat expertise opgebouwd rond de inbreng van de ervaringsdeskundigheid.

Het vierde hoofdstuk gaat over rechtsbedeling. Een van de acties daar is de oprichting van het Vlaams Centrum voor Schuldbemiddeling, dat in 2007 extra middelen en een versterkte werking krijgt.

Cultuur en vrije tijd worden besproken in het vijfde hoofdstuk. In 2005 werd beslist dat 41 gemeenten extra middelen zouden krijgen voor het jeugdwerk met maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren. Ondertussen is men bezig met de voorbereiding van de nieuwe jeugdwerkbeleidsplannen 2008-2010. De ervaring met de jeugdwerkbeleidsplannen 2005-2007 zal daarbij worden benut.

Het volgende hoofdstuk handelt over inkomen. Bij de actualisering in 2006 werd beslist tot het optrekken – vanaf 1 januari 2007 – van de uitkering voor de zorgbehoevenden die voor hun niet-medische zorgen een beroep doen op de Vlaamse zorgverzekering.

Voor onderwijs was er een actualisering inzake de onderwijsparticipatie van kleuters. In 2006 werd aan de Vlaamse Regering een concept voorgelegd om kleuterparticipatie te stimuleren.

In het hoofdstuk over werkgelegenheid is de erkenning van armen als kansengroep binnen het diversiteitsbeleid een van de beleidsaccenten van het actieplan. In 2006 werd er in 51 diversiteitsplannen van bedrijven specifieke aandacht besteed aan mensen in armoede of aan ex-gedetineerden.

In het hoofdstuk over huisvesting geeft de spreker het voorbeeld van de speciale actie voor de sociale verhuurkantoren. In 2005 werden hiervoor al meer middelen uitgetrokken, waardoor men in 2006 vier bijkomende kantoren kon erkennen. Het beheerde patrimonium werd ook uitgebreid met 240 woningen.

Het hoofdstuk over gezondheidszorg beklemtoont de noodzaak van extra aandacht voor sociaal en

financieel zwakkeren in de centra voor geestelijke gezondheidszorg. Voor deze groep wordt een stelsel van financiële bijdragen gehanteerd in functie van het inkomen.

De voorbeelden geven aan welke concrete maatregelen er werden genomen in de verschillende bevoegdheidsdomeinen. Al deze maatregelen werden via het Vlaams Netwerk voorgelegd aan de verenigingen, met een vraag om reactie. De reacties werden aan de bevoegde ministers bezorgd.

Wat valt er te leren uit deze eerste actualisering? De heer Hermans somt een aantal aandachtspunten op.

De inbreng van mensen met armoede-ervaring is en blijft belangrijk voor het beleid. Het is nuttig om vanuit die armoede-ervaring regelmatig een impuls te krijgen om de acties op de verschillende bevoegdheidsdomeinen te stimuleren en te evalueren. Dat betekent dat de dialoog met de mensen die in armoede leven met nog meer zorg moet worden georganiseerd dan vandaag. Men hoort regelmatig vanuit de verenigingen dat het ritme van de beleidsvoering wat moeilijk te volgen is en dat het hoge verwachtingen schept. Dat laatste geldt zeker als men weet dat de betrokkenen met heel wat dringende noden zitten, wat moeilijk te rijmen valt met een traag beleidsproces.

De bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende beleidsniveaus, van Vlaams tot Europees, is een realiteit, maar daar hebben mensen in armoede weinig boodschap aan. Die bevoegdheidsverdeling staat in een zodanig sterk contrast met de dringende probleemsituatie van deze mensen dat zij dit, zelfs na de nodige uitleg, moeilijk kunnen vatten. De vraag is hoe men moet omgaan met het spanningsveld tussen het beleid en de reacties en ideeën van de mensen die in armoede leven. De vraag hoe men de bestaande dialoog kan verbeteren werd daarom opgenomen in het overleg met het Vlaams Netwerk.

Het verticale en het horizontale armoedeoverleg vormt een ander aandachtspunt. Moet dit overleg niet een prominentere plaats krijgen in de actualisering en de opvolging van het beleid? Veel acties blijven blijkbaar beperkt tot het eigen bevoegdheids-terrein, terwijl er in de praktijk heel wat overlapping is tussen het lokale, het Vlaamse en het federale niveau en tussen de verschillende Vlaamse bevoegdheden.

De minister wil de aandachtspunten ook als leerpunten zien, stelt de heer Hermans. Daarover zijn

gesprekken aan de gang met de sector. Er wordt nagegaan in welke mate het decreet betreffende de armoedebestrijding en de bijhorende besluiten moeten worden bijgestuurd en hoe de wijze van overleggen kan worden verbeterd.

2. Gedachtewisseling

Mevrouw *Marijke Dillen* heeft het plan met veel aandacht en interesse gelezen. Zij feliciteert de opstellers met de opbouw en de inhoud, de duidelijkheid en de leesbaarheid van deze tekst. Belangrijk is ook dat per hoofdstuk niet alleen de acties, de beleidsaccenten, de doelstellingen en de reacties van de doelgroep, maar ook de antwoorden van de ministers werden opgenomen. De ene minister antwoordt al grondiger en uitgebreider dan de andere, al staat uitgebreid niet altijd gelijk met concreet.

Ze vindt het positief dat men het armoedebeleid inclusief benadert. De hele Vlaamse Regering is daarbij betrokken. Uit de bespreking van de verschillende onderdelen blijkt duidelijk dat alle betrokken ministers een bijdrage hebben geleverd op hun bevoegdheidssterrein. Het zou daarom nuttig kunnen zijn om het plan ooit te bespreken in een dialoog met alle betrokken ministers. Ze verwacht dan ook niet dat minister Vervotte op al haar vragen kan antwoorden.

Mevrouw Dillen wil niet ontkennen dat er reeds inspanningen werden geleverd. De lectuur van deze tekst leert echter ook dat er nog een lange weg af te leggen is. Ze dringt er bij de coördinerende minister op aan dat ze – met het oog op snellere resultaten – dit dossier met bijzondere aandacht zou blijven volgen en dat ze er ook bij haar collega's permanent zou over waken. In de toelichting werd gezegd dat de inbreng van mensen met armoede-ervaring een belangrijke toets is voor het armoedebeleid. Tegelijk stelt mevrouw Dillen echter vast dat de eerdere opmerkingen van de doelgroep nog steeds geldig blijven voor bijna alle onderdelen van het verslag. Het is dus niet heel duidelijk of en hoe er concreet gevolg werd gegeven aan de geformuleerde opmerkingen. Op dit punt is de actualisering voor verbetering vatbaar, meent ze.

Ze begrijpt dat het niet altijd evident is om zeer snel op de bal te spelen. Het zou echter nuttig zijn om aan de betrokkenen duidelijker uit te leggen waarom men niet onmiddellijk kan reageren en waarom men niet

onmiddellijk beslissingen kan nemen. Deze opmerking geldt trouwens niet alleen voor de mensen in armoede, maar voor veel mensen die niet dagelijks met politiek bezig zijn. Er is nood aan duidelijke communicatie over de onvermijdelijke duur van het beslissingsproces. Het rapport vraagt trouwens naar een betere communicatie tussen het Vlaams Netwerk en het beleid, niet alleen voor de opvolging, maar ook voor het gezamenlijk ontwikkelen van een visie en voor het informeren van alle partijen over de richting die gevolgd zal worden. Die opmerking is volgens haar terecht. Ze wil van de minister vernemen wanneer daarvan concreet werk zal worden gemaakt. Een dergelijk initiatief zou immers heel wat misverstanden wegwerken.

In dit dossier – net als in andere dossiers die onder de bevoegdheid van minister Vervotte vallen – blijkt volgens haar duidelijk dat er geen sneller, accurater en doeltreffender beleid kan worden gevoerd door de onvolledigheid van de Vlaamse bevoegdheden. De heer Hermans merkt terecht op dat mensen in armoede geen boodschap hebben aan de bevoegdheidsverdeling. Daarom pleit ze ervoor om na 10 juni veel meer van de betrokken bevoegdheden naar Vlaanderen over te hevelen, met het oog op een integraal en volwaardig armoedebeleid.

Ze merkt op dat bij gerechtvaardigde bekommernissen herhaaldelijk blijkt dat ze onder de federale bevoegdheden vallen. Ze heeft vragen bij het overleg met de federale regering in dit dossier. Is er misschien helemaal geen structureel overleg in dit dossier? De resultaten ervan komen in elk geval niet tot uiting. Ze wil weten wat er concreet gebeurt op dat terrein.

Hoewel haar fractie zich kan vinden in de grote doelstellingen van het beleid, heeft ze toch een aantal vragen bij de concrete acties en maatregelen.

In het hoofdstuk participatie blijkt dat de doelgroep vraagt dat de dienstverleners een goede vorming zouden krijgen over armoede. Die opmerking is volgens haar terecht: op het terrein ontbreekt vaak de kennis over de beleving van armoede. Ze benadrukt dat dit geen verwijt is aan het adres van de hulpverleners, die veel en goed werk verrichten. Ook op dit terrein duikt het probleem van de wachtlijsten op, bijvoorbeeld in de sociale huisvesting en bij de schuldbemiddeling. Hier heeft dat probleem een heel eigen dimensie omdat deze mensen precies nood hebben aan snelle hulp. In haar reactie stelde de minister dat er inzake schuldhulpverlening initiatieven worden genomen om

een beter inzicht te krijgen in de groep van mensen die een beroep doen op die hulp. Ze wil weten wat de stand van zaken is op dat vlak.

Er is in dat verband ook behoefte aan betere informatie over de vele mogelijkheden. Mevrouw Dillen is ervan overtuigd dat men zonder veel studiewerk een oplossing kan bieden voor die klacht die prioritaire aandacht verdient. De tekst en de toelichting verwijzen naar de rechtenverkenner, een positief initiatief, waarvoor veel interesse bestaat. Maar tegelijk is het zo dat een computer en internet voor veel mensen in armoede bijna onbereikbaar zijn. Zij zijn daarmee dan ook niet geholpen. Bovendien blijkt uit het verslag dat het instrument niet altijd echt gebruiksvriendelijk is. Ze wil weten hoe dat initiatief bekendgemaakt wordt.

Inzake de structurele participatie in de integrale jeugdhulp wil ze weten waarom in het schematische overzicht per regio op pagina 36 de provincie Antwerpen niet vermeld staat.

De participatie van mensen in armoede in de werkgroep arbeidsmarktbeleid van de SERV beschouwt ze als een zeer positief initiatief. In de actualisering staat dat er een plaats zal worden gereserveerd voor een vertegenwoordiger van de mensen in armoede. Mevrouw Dillen pleit voor een structurele inbouw en voor een meer concrete verbintenis van de SERV. Dit overleg zou op een regelmatige basis moeten plaatsvinden, maar dat staat niet in het rapport.

Ook inzake de maatschappelijke dienstverlening onderschrijft haar fractie de opgesomde acties. Ze merkt wel op dat de inhoud van dit hoofdstuk doorgaans erg vaag geformuleerd wordt. Ze mist vooral een concrete timing. De doelgroep zelf merkt op dat er een veelheid aan instellingen en initiatieven bestaat, maar dat er weinig of geen coördinatie is. Ze is het daarmee eens. De minister moet daar aandacht aan besteden. Hetzelfde geldt voor het hoogdrempelige karakter van de diensten. Men beseft niet altijd voldoende dat de diensten niet zo toegankelijk zijn als ze voor ons lijken.

Inzake huisvesting stond mevrouw Dillen verstoeld van de vaststelling dat de overheidsmiddelen voor huisvesting in overgrote mate naar de middelste en hoge inkomens worden gekanaliseerd en niet naar die huishoudens die de steun het meest kunnen gebruiken. Het rapport geeft concrete voorbeelden. Ze vraagt dat de minister zou nagaan hoe dat komt. Er

blijkt ook nood te zijn aan begeleiding bij het zoeken naar een woning. Er wordt gesteld dat de samenwerking tussen Welzijn en Huisvesting meer op snelheid moet komen. De minister erkent dat niet alles optimaal verloopt. Welke initiatieven gaat zij nemen om dat probleem te verhelpen?

Bij het thema gezin komt het positief ouderschap in beeld. Op welke doelgroep is de door de minister geplande mediacampagne eigenlijk gericht? Mevrouw Dillen had namelijk begrepen dat die campagne ruimer bedoeld was. Hoe wordt gewaarborgd dat ook de mensen in armoede daadwerkelijk worden bereikt? Zij zijn trouwens bang dat de mediacampagne het stigma nog zal verergeren.

De mensen in armoede vragen een uitbreiding van de kinderopvang, meer bepaald vanaf twaalf jaar. Op die leeftijd eindigt momenteel de opvang van Kind en Gezin. Ze merken op dat er grote problemen zijn met de opvang van jongeren tussen twaalf en vijftien jaar, wat net een moeilijke leeftijd is. Ze beschikken niet over de middelen om hun kinderen van die leeftijdscategorie op een nuttige manier bezig te houden. Ze vragen specifieke begeleiding buiten de bijzondere jeugdzorg. Ook hier vraagt mevrouw Dillen van de minister aandacht en initiatieven om te voorkomen dat die jongeren aan hun lot worden overgelaten en op straat belanden, met alle risico's van dien. Aansluitend pleit ze ook voor meer preventie.

De rechtsbedeling is in hoofdzaak een federale gelegenheid. Daarom spreekt het rapport voornamelijk over de versterking van de werking van de diensten voor schuldbemiddeling. Op dat vlak blijven de wachtlijsten een probleem. Het onderwijs vraagt ook – terecht – naar een lessenpakket over schuldp preventie, voor iedereen, dus ook voor mensen die het niet onmiddellijk nodig hebben. Welke initiatieven worden er genomen? In de reactie van minister Vandenbroucke vond ze alvast geen antwoord op deze vraag.

Ze is het niet helemaal eens met wat in het rapport wordt gezegd over de toegankelijkheid van het gerecht. Ze kan akkoord gaan met de opmerking dat de toegang tot justitie voor deze mensen vaak moeilijk is. Maar dan staat er: “Voor mensen die in armoede leven liggen onder meer financiële en culturele factoren aan de basis van het geringe beroep dat ze doen op justitie.” Zij is het eens voor wat de culturele factoren betreft, maar niet voor de financiële. Ze heeft inmiddels meer dan twintig jaar erva-

ring en die leert haar dat er voldoende inspanningen worden geleverd om deze mensen financieel bij te staan en om ervoor te zorgen dat de toegang tot het gerecht volledig kosteloos is, zowel de gerechtskosten zelf als de bijstand door een advocaat. Het probleem is er vooral een van onwetendheid. Veel mensen weten niet dat ze een beroep kunnen doen op een pro-Deoadvocaat en de kosteloze rechtsbijstand kennen ze nog veel minder. Dat systeem werkt nochtans vrij behoorlijk. Ze pleit voor duidelijke en eenvoudige informatie. Ze denkt dat er op dat vlak nog veel werk te doen valt.

Inzake cultuur en vrije tijd wordt er volgens haar terecht gewezen op de verantwoordelijkheid van de sector. Er wordt ook gevraagd dat de Vlaamse overheid meer verantwoordelijkheid zou nemen om de cultuur- en sportsector over de armoedeproblematiek te informeren, te sensibiliseren en te sturen. Dat gebeurt vandaag inderdaad te weinig. Minister Anciaux schrijft – in een heel wollige taal – dat er inspanningen worden gedaan. Op het terrein merkt men daar echter weinig van. Ze vraagt dat minister Vervotte minister Anciaux zou aanmanen tot een meer actieve rol. Ze erkent dat er iets gedaan wordt op het vlak van sport. Voor cultuur blijven de inspanningen echter ontoereikend. Ze benadrukt dat men de mensen voldoende moet informeren zodat ze beter hun weg vinden naar sport en cultuur. Dat zou men best op een actievere manier bevorderen. Minister Anciaux geeft voldoende aandacht aan buurtsport voor jongeren, maar dergelijke initiatieven zijn ook wenselijk voor ouderen.

Ze stelt dat iedereen het erover eens is dat de kwaliteit van het onderwijs in Vlaanderen zeer goed is. Kinderen uit lagere socio-economische groepen beginnen vandaag echter nog altijd in een ongelijke positie aan hun schoolloopbaan. Voor een aantal doelgroepen waarvoor onderwijs geen vanzelfsprekendheid is, worden behoorlijke inspanningen gedaan. De OESO stelt echter vast dat de kloof tussen de kop- en de staartgroep nergens zo groot is als in België. Ze meent dat het dringend tijd wordt om het gelijkekansbeleid grondig onder de loep te nemen, om te zien of de juiste doelgroepen wel worden bereikt en of dat gebeurt op een aangepaste manier.

Tijdens het werkbezoek van de commissie Welzijn aan Antwerpen hebben de mensen in armoede het realiseren van de kosteloosheid van het onderwijs als een van de belangrijkste punten naar voren geschoven. Zelfs in het basisonderwijs is de kosteloos-

heid op dit ogenblik een mooi principe, maar geen realiteit. Waarom moet er betaald worden voor het gebruik van de refter, voor vervoer of voor kopies? Ze denkt dat het onderwijs op dat vlak dringend een tandje moet bijsteken. De in het vooruitzicht gestelde maximumfactuur voor de realisatie van de eindtermen en voor de meerdaagse extra-murosactiviteiten in het middelbaar onderwijs is misschien wel mooi, maar dat verandert niets aan de problemen van de doelgroep. Deze kinderen vallen vaak uit de boot voor bosklassen, buitenlandse uitstapjes of skireizen, al rijst de vraag of dat wel een onderwijsstaak is. In een aantal scholen leeft er solidariteit en komt er hulp van andere ouders. Het is trouwens positief dat dit heel discreet gebeurt. Vermits die spontane solidariteit echter uitzonderlijk blijft, dringt ze er bij minister Vervotte toch op aan om de aandacht van haar collega op dit probleem te vestigen.

De vraag naar de inzet van ervaringsdeskundigen in de scholen is terecht. Mevrouw Dillen beseft dat het probleem voor veel scholen is dat ze niet op de hoogte zijn van de armoedeproblematiek. Mensen komen daar namelijk liever niet voor uit. Daarom vindt ze de vraag naar een betere communicatie tussen ouders en scholen terecht, precies voor deze doelgroep.

Tijdens het werkbezoek maakten de ervaringsdeskundigen op haar een sterke indruk. Ze begreep toen dat er een tekort is aan dat soort mensen, maar dat blijkt niet uit het rapport. Momenteel hebben zeven ervaringsdeskundigen in de armoede geen werk en als er geen vacatures bijkomen, zou dat aantal tegen 2009 zelfs oplopen tot 70. Dat vindt ze niet bemoedigend voor deze mensen die grote inspanningen leveren om de cursus te volgen. Hoe denkt de minister dit samen met haar collega's op te lossen? Welke initiatieven zullen er genomen worden?

De doelgroep pleit voor meer nazorg voor de ervaringsdeskundigen tijdens hun tewerkstelling. Werkgevers moeten beter voorbereid worden om deze mensen te begeleiden. Ze wil weten wat men daarmee zal doen. Ze beseft dat de overheid geen rechtstreekse initiatieven kan nemen met betrekking tot de afwezigheid van de private sector in het debat over de indienstneming van mensen in armoede. Ze vraagt wel initiatieven om de private sector daartoe te stimuleren.

Mevrouw Dillen veronderstelt dat iedereen het erover eens is dat er inzake gezinszorg veel inspanningen werden geleverd. Dat blijkt trouwens uit het over-

zicht. Ze stelt vast dat de betaalbaarheid – een federale aangelegenheid – een groot probleem blijft. Ze vraagt dat de minister hieraan voortdurend aandacht zou besteden in het overleg. Ze wil weten welke initiatieven de minister ter zake al genomen heeft.

De doelgroep vraagt waarom de schoolarts de zorg niet kan voortzetten. Mevrouw Dillen denkt dat dit een juiste suggestie is. Ze is ervan overtuigd dat dit snel kan worden geregeld. Ook daarvoor vraagt ze aandacht.

Ten slotte signaleert ze dat de nabestaanden soms nog jaren na het overlijden moeten afbetalen voor de medische kosten van een familielid. Ook daarvoor bestaan er gemakkelijke oplossingen, die niet eens veel geld kosten. Het komt erop aan de betrokkenen correct te informeren. Er zijn immers mogelijkheden om volledig te ontsnappen aan het afbetalen van de kosten die een overledene maakte, bijvoorbeeld door het verwerpen van een nalatenschap of door het aanvaarden ervan onder het voorrecht van boedelbeschrijving. Maar die mensen weten dat niet. Ze stellen onwetend een aantal handelingen waardoor zij geacht worden de hele nalatenschap te aanvaarden, met inbegrip van de schulden. Die komen bovenop de financiële problemen die ze zelf al hebben. Mevrouw Dillen vraagt dat de minister zou nagaan hoe er betere informatie kan worden verstrekt over de juridische mogelijkheden die eenvoudig en vrijwel kosteloos zijn.

Mevrouw *Mieke Vogels* zal niet het hele rapport overlopen: ze zal zich concentreren op de hoofdlijnen. Voor alle duidelijkheid zegt ze vooraf dat ze niet zal ingaan op alles wat goed is. Ze zal zich namelijk beperken tot wat ze minder goed vindt. Daardoor kan ze haar betoog tot een derde reduceren.

Ze was hoopvol gestemd toen ze las dat het rapport over de actualisering zou beginnen met een analyse van de gewijzigde maatschappelijke ontwikkelingen. Ze blijft echter op haar honger zitten. Ze mist een aantal harde cijfers die aangeven wat de staat van de armoede is in Vlaanderen. In het bijzonder in het artikel van mevrouw De Boyser had zij meer vergelijkende cijfers verwacht.

In dit verband merkt ze op dat er in een andere commissie een interessante discussie wordt gevoerd over de sociale staat van Vlaanderen. Aanleiding was een voorstel van resolutie om op basis van de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND) een sociale baro-

meter te maken. Het zou mooi zijn mocht ook het Vlaams Actieplan Armoede zich op cijfers baseren.

Ook in de commissie Binnenlandse Aangelegenheden vindt er een interessant debat plaats, meer bepaald over de criteria van het Gemeentefonds. Vijftien procent van het fonds wordt verdeeld op basis van criteria die de armoede meten. Het gaat onder meer om het aantal kinderen geboren in kansarme gezinnen, het aantal sociale huurappartementen en het aantal leefloontrekkers. Die criteria staan vandaag ter discussie. Het zou goed zijn mochten minister Vervotte en het Vlaams Netwerk bij die herziening worden betrokken.

Mevrouw Vogels heeft zelf ook bedenkingen bij die criteria, bijvoorbeeld bij het criterium van het aantal bewoners van sociale huurappartementen. Wie de woonsector volgt, weet dat de sector van de sociale huisvesting in Vlaanderen klein maar fijn is. De kwaliteit van de woningen is over het algemeen zeer goed en ook de prijs-kwaliteitverhouding is goed. Het grote probleem is het te kleine aantal woningen. De regering zet maximaal in op een eigen huis voor iedereen. Dat beleid is geslaagd voor 75 procent van de mensen. Voor de 20 procent armsten blijft alleen de huurmarkt over. De private huursector is volgens het rapport van het Kenniscentrum Duurzaam Woonbeleid een van de grote oorzaken van de toenemende armoede. Voor de verhuurders zijn deze mensen niet interessant, want daar zit de grootste categorie probleemhuurders. Vijf op de tien eigenaars geven toe dat ze niet meer willen verhuren aan iemand die een huurwaarborg betaalt via het OCMW. Twee op tien geeft toe niet te verhuren aan mensen met een andere huidskleur. Dat is rampzalig. Deze gegevens zouden moeten worden vermeld in deze nota.

Hetzelfde geldt voor de mensen die in schuldbemiddeling zitten. Veel mensen raken in schulden omdat ze meer dan dertig procent van hun inkomen moeten uitgeven voor de naakte woonkosten. Het leefloon van een alleenstaande bedraagt 645 euro per maand, terwijl men in een stad als Antwerpen geen woning meer vindt voor minder dan 350 euro. Ook die cijfers moeten worden vermeld in het actualiseringsrapport van het Actieplan Armoedebestrijding. Het zijn namelijk net die dingen waar men moet op inspelen als men iets aan de armoede wil doen.

Mevrouw Vogels stelt voor om in het kader van het horizontale beleid na te gaan welke cijfers er allemaal verzameld worden en om in het kader van de soci-

ale staat van Vlaanderen een armoedebarmometer te ontwikkelen. Daarin moet men niet het aantal sociale huurappartementen opnemen als criterium maar wel het aantal huurders in een bepaalde gemeente. Iedereen die wat geld heeft, koopt immers een huis. Aankoop wordt veel beter ondersteund en dat maakt het goedkoper.

Als men over een dergelijke barometer beschikte, zou men van de ministers waarschijnlijk ook andere reacties en voorstellen krijgen. Minister Keulen antwoordde bijvoorbeeld – in het hoofdstuk huisvesting – dat er 240 woningen zijn bijgekomen in de sociale verhuurkantoren. Gezien de enorme problemen op de private huurmarkt is dat echter onvoldoende om de armoede te bestrijden. Waar blijven de huursubsidies en de maximumfactuur voor huur? In dat systeem geeft iedereen maximum dertig percent uit aan naakte woonkosten en wordt de rest met huursubsidies betaald. Deze maatregelen werden aangekondigd in het regeerakkoord, maar in de voorliggende actualisering zijn ze niet terug te vinden.

De genoemde 240 nieuwe woningen werden trouwens vooral gerealiseerd in de regio van de commissievoorzitter, waar het probleem niet het allergrootst is. In de grootsteden, waar 45 percent van de mensen huren, is de sector van de sociale verhuurkantoren echter onderontwikkeld: hij beschikt slechts over een paar tientallen huizen. De genoemde maatregel staat dus absoluut niet in verhouding tot het bestaande probleem.

Welzijn en wonen was een belangrijk punt in het regeerakkoord, maar in de commissie Wonen geeft minister Keulen ridderlijk toe dat er nog niet veel van in huis gekomen is. Even ridderlijk geeft de minister van Welzijn hetzelfde toe in de commissie Welzijn. Dat is mooi van beiden, maar ondertussen wordt het probleem alleen maar groter, zeker als men alle probleemgevallen blijft doorschuiven naar de private huursector. In de sociale huisvesting legt men immers de lat hoger, met taalvereisten en proefcontracten. Geen wonder dat men hoe langer hoe meer te maken krijgt met toenemende armoede.

Vervolgens gaat mevrouw Vogels in op het thema energiearmoede dat in deze regeerperiode grondig werd uitgewerkt op basis van de campagne van Welzijnszorg van vorig jaar. Dat leidde tot een zeer goede resolutie, die op dit moment ook wordt uitgevoerd. De verenigingen wijzen echter nu al op een aantal perverse neveneffecten die in de actualisering terug te vinden zijn.

De regering heeft besloten om de minimale stroomlevering op te drijven tot 10 ampère. Op die minimale

levering heeft men theoretisch altijd recht, behalve als de toevoer werd afgesloten omwille van kennelijke onwil om te betalen. De definitie van dat begrip werd aangepast en de lokale adviescommissies (LAC's) mogen alleen nog beslissen op basis van een duidelijk dossier. Mevrouw Vogels vroeg de minister eerder al of de LAC's meer middelen zouden krijgen, zeker in de grote steden, waar het aantal dossiers toeneemt. Ze heeft echter de indruk dat de werking van de LAC's op dit ogenblik nog altijd niet op punt staat. De verenigingen signaleren een evolutie naar een systeem waarin men niet langer afsluit maar wel de stroombegrenzer, die ervoor zorgt dat men altijd 10 ampère krijgt, uit de budgetmeter haalt. Daardoor daalt het aantal afsluitingen in de statistieken, maar de betrokkenen krijgen toch geen stroom meer, tenzij ze hun kaart gaan opladen en in de budgetmeter stoppen. Op die manier omzeilen de leveranciers via een achterpoortje het regeringsbesluit over de minimale levering van 10 ampère. Noch de minister van Energie, noch de minister van Welzijn formuleren hierop een antwoord in de actualisering.

De laatste opmerking van mevrouw Vogels gaat over de zorgverzekering. Het is goed om de bijdragen voor mensen die thuis verzorgd worden en zij die in een rusthuis verblijven, gelijk te schakelen en met tien euro op te trekken. De vraag is echter of men daarmee de laagste inkomens en de armen bereikt. Haar OCMW-ervaring leert haar dat mensen uit de laagste sociale klassen geen gebruik maken van de premie voor thuiszorg. Dat geldt vooral voor ouder wordende en zorgbehoevende allochtonen die thuis verzorgd worden. Heeft de minister zicht op het gebruik van de thuiszorgpremie door de mensen in de laagste inkomenscategorie?

In het algemeen mist mevrouw Vogels trouwens een actieplan ten aanzien van de verkleuring van de armoede, hoewel OASeS dat thema al enkele jaren naar voren schuift. Steeds meer allochtonen vallen onder de armoedegrens, maar daarover is niets terug te vinden in het vooruitgangsrapport.

Ze eindigt met een algemene vraag. Zij weet dat de meerderheid op dit moment werkt aan een wijziging van het decreet dat de instrumenten en de werking van de armoedebestrijding vastlegt. Ze had verwacht dat het voorliggende rapport een evaluatie van het bestaande decreet zou bevatten, maar dat is niet het geval. Daarom wil ze van de minister vernemen hoe de huidige werking wordt geëvalueerd en vanuit welke achtergrond er aan een nieuw decreet wordt gewerkt.

De heer *Steven Vanackere* stelt bij wijze van inleiding vast dat armoede vrouwelijk is. Alleenstaande ouders

– en dat zijn hoofdzakelijk moeders – lopen namelijk een hoger armoederisico. Hij meent dat men voor de opstelling van het actieplan rustig de tijd moet nemen als men voldoende aandacht wil besteden aan het aspect participatie. Hij zou liever in het decreet opnemen dat een nieuwe regering binnen twee of drie maanden na haar aantreden een participatief proces moet opstarten. Dat zou beter zijn dan haar te verplichten om na negen maanden een voldragen plan klaar te hebben. De impliciete of expliciete lof van de oppositie en het feit dat de actualisering op zoveel medewerking van de sector heeft kunnen rekenen bewijzen dat men met een goede oefening bezig is. Dat neemt niet weg dat er bij volgende edities nog andere accenten kunnen worden gelegd.

Uit de toelichting kan men afleiden dat ook de minister zelf nog verbeterprojecten ziet: de zorg voor de kwaliteitsvolle dialoog met mensen in armoede, het opwaarderen van het armoedeoverleg en de vaststelling dat er meer bevoegdheidsoverstijgende acties nodig zijn.

Iedereen die wel eens spreekt met mensen in armoede stelt vast dat er een enorme spanning is tussen de vraag om dringende hulp en de noodzaak van structurele hulp. Dat verschil zou men in de dialoog met de mensen in armoede en hun verenigingen nog beter moeten uitleggen. Armoede is in de eerste plaats een centenkwestie. De Vlaamse overheid is echter niet bevoegd voor het inkomensbeleid in België. Op structurele vragen moeten structurele antwoorden worden gegeven. De betrokkenen en hun vertegenwoordigers vragen echter waarom de gisteren gesignaleerde problemen – bijvoorbeeld het ontbreken van een fatsoenlijke woning – vandaag nog niet zijn opgelost. De heer Vanackere benadrukt dat politici geen valse verwachtingen mogen scheppen. Men moet duidelijk maken dat noodhulp alleen geen structurele oplossing biedt.

De minister erkent in de actualisering dat er nog niet voldoende voorbeelden zijn van goede bevoegdheidsoverstijgende acties. Ze geeft toe dat – inzake huisvesting – de samenwerking tussen de actoren van Welzijn en van Wonen niet altijd even vlot verloopt. Minister Keulen zegt zelfs expliciet dat hij geen horizontaal overleg heeft gepland. De heer Vanackere betreurt dat.

Een ander voorbeeld is de week van de smaak, een initiatief van minister Anciaux. De heer Vanackere vindt dat een schitterende gelegenheid om de aan-

dacht te trekken op het fenomeen van de eetcultuur. De commissie Cultuur wees van meet af aan op de mogelijke impact op het niveau van welzijn en gezondheid. Daarom pleitte ze voor een transversaal project met alle ministers, net als in Frankrijk en in Zwitserland. Zo niet dreigt dit een eiland te blijven met alleen topprestaties. De heer Vanackere brengt dat in verband met de toename van het aantal maagverkleiningen bij arme mensen. De slechte voeding van mensen in een precaire socio-economische situatie blijft niet zonder gezondheidseffecten. Mevrouw *Mieke Vogels* merkt op dat bekende Vlamingen in populaire tijdschriften als *Dag Allemaal* reclame maken voor maagverkleining. Met alleen maar een week van de smaak lost men zoiets niet op, meent ze.

De heer *Steven Vanackere* blijft bij zijn besluit dat de minister van Welzijn, die bevoegd is voor de inventarisering van de regeringsinitiatieven inzake armoedebestrijding, goed bezig is, maar dat er op veel plaatsen nog iets schort aan de samenwerking tussen de verschillende bevoegdheidsdomeinen. Hij wil geen enkele minister culpabiliseren, maar er zijn nog te veel ministers die hun beleid voeren zonder de armoedetoets te doen.

Het eerste hoofdstuk van de actualisering is zeker een lezenswaardig essay, maar zoiets kan niet in de plaats komen van wetenschappelijk onderzoek ter fundering van de operationalisering van de armoedebestrijding. Net zoals mevrouw *Vogels* blijft hij enigszins op zijn honger zitten. Over de in het eerste hoofdstuk beschreven tendensen kon men elders al lezen. De behoefte aan meer wetenschappelijk onderzoek koppelt hij aan de eerdere vraag naar een betere verwerking van een aantal aspecten van armoede die blijken uit de VRIND.

Mevrouw *Dillen* stelde vast dat de middelen voor huisvesting vooral ten goede komen aan de middenklasse. Hij merkt op dat dit fenomeen al lang geboekstaafd is als het mattheuseffect. Hierover wordt al verschillende decennia onderzoek gedaan, onder meer door de Universiteit Antwerpen. Men moet blijven insisteren op extra middelen voor de verbetering van het statistisch apparaat, zodat men kan beoordelen of het al dan niet de goede kant opgaat. Wat OASes presenteert is niet slecht, maar men kan er niet veel mee aanvangen.

Hij benadrukt dat cultuurdeelname niet alleen een centenkwestie is. Een betere factor dan de socio-

economische situatie om te voorspellen of iemand wel of niet zal deelnemen aan cultuur, is de socialisatie, het voorbeeld van de ouders. Dat betekent dat instrumenten die de financiële drempel verlagen maar die niet inspelen op het aspect socialisering, veel kans lopen om naast de kwestie te zijn. Zo zal het ook niet volstaan om het borstkankeronderzoek gratis te maken om de vrouwen uit zwakkere socio-economische groepen, die vandaag minder aan preventie doen, te bereiken. Deze aspecten komen in het genoemde essay opnieuw aan bod en dat is relevant. Het is echter onvoldoende om het beleid te operationaliseren.

Tot slot legt de heer Vanackere nog het verband met het Nationaal Actieplan Sociale Insluiting. Daar staat bijvoorbeeld in dat voor sociale huisvesting een concrete target moet worden bereikt. Het aantal sociale huurwoningen moet tegen 2010 gestegen zijn tot 8 percent van het totale aantal huishoudens. Vandaag is dat 6,3 percent. Hij betwijfelt of dat zal lukken. Bij de opstelling van dit soort plannen moet men streven naar afstemming, niet alleen binnen de Vlaamse Regering maar ook met de andere overheden. De mensen die in armoede leven ervaren de bevoegdheidsverdeling als weinig relevant. Dat ontslaat de minister echter niet van de plicht om overeen te komen binnen de nu eenmaal bestaande Belgische structuur. Het zou niet slecht zijn mocht in de volgende editie van de actualisering een hoofdstuk worden gewijd aan de realisaties in samenwerking met andere overheden.

De heer *Bart Van Malderen* benadrukt dat armoede een complex probleem is: behalve het inkomen spelen ook andere factoren zoals culturele uitsluiting, gezondheidsproblemen, onderwijs en mobiliteit een rol. Hij beseft dat hij met die uitspraak een open deur intrapt. Hij vindt het positief dat verschillende ministers met het oog op dit rapport bevraagd werden over hun inspanningen terzake. Hij vraagt zich wel af of men met deze aanpak het beeld nog voldoende scherp kan stellen. Bij een aantal specifieke groepen komen de verschillende problemen immers gelijktijdig voor.

Armoede is vooral een probleem van eenoudergezinnen met kinderen. 27,6% van die groep heeft een inkomen dat zo laag is dat er een armoederisico bestaat, terwijl het gemiddelde van de totale bevolking 11,3% bedraagt. Binnen die groep is er een werkloosheidscijfer van 21,3%, tegenover een gemiddelde van 5,6%. Met die voorbeelden wil hij aantonen dat men een aantal duidelijke aandachtspunten kan selecteren,

waar men het grootste marginale effect kan bereiken. Dat neemt niet weg dat hij de brede aanpak op zich als positief ervaart.

Regelmatige impulsen vanuit het werkveld zijn belangrijk om de verschillende ministers alert te houden voor het armoedeprobleem. Men zou er voor kunnen kiezen om die impuls structureel in te bouwen in het besluitvormingsproces. In het buitenland hebben armoede-impactevaluaties immers hun nut al bewezen.

Hij vindt het een evidentie dat men moet streven naar een verbetering van de dialoog met het werkveld. Uit contacten met dit deel van het middenveld blijkt vaak een grote 'sense of urgency', maar ook ongerustheid over de toekomst. Hij meent dat de regering een duidelijk signaal moet geven dat ze de continuïteit wil waarborgen. Men moet met andere woorden enige zekerheid bieden om de onrust te verminderen.

Bij de bespreking van de beleidsbrief werd al gewezen op de dubbele rol van het Vlaams Netwerk. Het is belangenbehartiger van verenigingen waar armen het woord nemen, maar het is ook verantwoordelijk voor de toekenning van subsidies. Als de Vlaamse overheid zelf voor dat laatste zou instaan, zou men de spanningen die uit die dubbele rol voortvloeien, perfect kunnen vermijden.

Binnen deze sector is er een duidelijke evolutie naar professionalisering. Men stelt zich vragen bij de plafonnering van de subsidies. Er is ook een roep naar indexeringen. De sector is in volle evolutie. De samenwerkingsverbanden moeten duidelijker omschreven worden en een plaats krijgen in het geheel.

De heer Van Malderen benadrukt dat het lokaal sociaal beleid een zeer belangrijke rol speelt in de armoedebestrijding, al was het maar omdat de drempel op lokaal vlak het laagst is. Belangrijke elementen zijn de huisvesting, de OCMW's en de schuldbemiddeling. In 2007 wil de minister werken aan sensibilisering. Er werden een aantal studiedagen aangekondigd. Hij vraagt zich af of men in de toekomst niet stringenter moet optreden. De indiening van de lokale sociale beleidsplannen eind 2007 is een geschikt moment om de prestaties op dat vlak te inventariseren.

Armoede wordt vandaag voorgesteld als een stedelijk probleem. Studies wijzen echter op de verborgen armoede op het platteland. Kleinere steden en gemeenten missen bovendien vaak de mensen en de

middelen om een adequaat armoedebelief op te zetten. In de gemeenten met minder dan 30.000 inwoners zijn amper zeven sociale restaurants. Ook de sociale huisvesting is nog steeds zeer ongelijk verdeeld. In sommige gemeenten is er geen enkele sociale woning. Deze kleinere steden en gemeenten wentelen de behandeling van de armoede vaak af op de centrumsteden. Hij benadrukt dat de Vlaamse overheid meer sturend moet optreden naar aanleiding van de indiening van de sociale beleidsplannen.

Het Gemeentefonds zou volgens hem de gemeenten die inspanningen leveren, moeten belonen. Dat is beter dan het bestraffen van de gemeenten, bijvoorbeeld omdat ze minder mensen te werk stellen op basis van artikel 60, terwijl ze meer dan ooit kansen creëren in de sociale tewerkstelling. Dergelijke perverse effecten bestaan. Door alleen rekening te houden met het aantal huurders, zoals mevrouw Vogels voorstelt, dreigt men ook de gemeenten te bestraffen die een actief beleid hebben gevoerd inzake sociale koopwoningen. Voorzichtigheid is dus geboden.

Mevrouw *Else De Wachter* merkt op dat in het armoedebelief verschillende overheden en – op Vlaams niveau – verschillende bevoegdheden een rol spelen. Een horizontaal beleid vereist een constante alertheid. Thans ligt het verslag alleen voor in de commissie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Zij lanceert een oproep om het ook in de andere commissies aan bod te laten komen. De actualisering van het actieplan is ook daar een goed werkinstrument. Ze geeft de huisvesting als voorbeeld. Ook zij stelt zich vragen bij het feit dat het kabinet Wonen de noodzaak van verticaal overleg niet inziet.

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* vindt het een meerwaarde voor het parlement dat een geïntegreerd actieplan wordt voorgesteld waarin de armoedebestrijding vanuit verschillende invalshoeken wordt aangepakt. Aangezien de plenaire vergadering een minder geschikt forum is, is het te verkiezen dit actieplan voor te stellen in de commissie die dezelfde bevoegdheid heeft als de coördinerende minister. In tijden van specialisering is een dergelijke oefening belangrijk. Niets belet de leden echter om de specifieke hoofdstukken van het actieplan mee te nemen voor een gedachtewisseling in andere commissies.

Als voorzitter van de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie wil zij gerust een dergelijk initiatief nemen. Als de minister van tevoren weet dat de actualisering van het actieplan op de agenda staat,

is er meer kans dat het tot een wederkerig debat komt. Ook de voorbije discussies over de stand van zaken inzake de Lissabondoelstellingen en inzake het Sociaal-Economisch Rapport 2007 hadden al raakpunten met dit onderwerp. Daarom steunt ze de oproep van mevrouw De Wachter.

Ze is blij dat de commissie Welzijn, voor het stuk van het rapport dat tot haar bevoegdheden behoort, al eerder aandacht had voor het armoedeprobleem. Er werd bijvoorbeeld ruimte gemaakt voor de betrokkenheid van mensen in armoede binnen de integrale jeugdhulp. Dat moet een blijvend aandachtspunt zijn.

Het is waar dat men armoede niet mag reduceren tot een inkomensprobleem, maar het ontbreken van een toereikend inkomen blijft wel een centraal element. Op lange termijn stelt men vast dat de inkomenscijfers maar licht fluctueren en dat doorgaans dezelfde groepen in de samenleving het hoogste risico lopen op inkomensarmoede, namelijk vrouwen, 65-plussers en alleenstaanden, vooral alleenstaande ouders. Dat bleek bijvoorbeeld uit 'Dwars doorheen vijftien jaarboeken armoede' in het laatste nummer van Alert. Kan de minister nog een keer gebald zeggen hoe zij zich inzet voor die groepen? Wat wordt er bijvoorbeeld gedaan voor de eenoudergezinnen? Zij begrijpt wel dat men zich voor het aspect werkloosheid in die groep tot minister Vandenbroucke moet wenden, maar ze wil weten wat de speerpunten zijn binnen het beleid van minister Vervotte.

Tot slot gaat ze in op de participatie, een belangrijk element van het plan en van het decreet. De verenigingen waar armen het woord nemen en het reguliere middenveld zijn in dat verband heel belangrijk. Die winnen steeds meer informatie in, sensibiliseren en doen wat in hun mogelijkheden ligt. Geleidelijk krijgen zij een hefboom in het beleid. Het werken met ervaringsdeskundigen heeft een duidelijke meerwaarde en begint in tal van domeinen succes te hebben.

Ze benadrukt dat niet alle mensen in armoede georganiseerd zijn. Wie georganiseerd is, staat al een stap verder. Het viWTA deed een experiment waarin werd onderzocht hoe men deze mensen individueel kan betrekken. Het onderzoek betrof armoede en ICT. Met een nieuwe methode is men erin geslaagd om deze mensen te bereiken: 15 percent van de deelnemende mensen in armoede kwam niet uit het georganiseerde middenveld. Bij de participatie moet men

ook oog hebben voor die groep. Zij suggereert dat het genoemde project, dat in de maand mei wordt afgerond, in de commissie zou worden toegelicht. Men moet ook de nieuwe methodieken een plaats geven.

De heer *Bart Caron* vindt het document verdienstelijk, maar niet goed genoeg. Hij begrijpt wel dat minister Vervotte haar collega's niet kan dwingen om haar beleidskeuzes te volgen, maar er is een groot verschil in engagement tussen de diverse hoofdstukken. Sommige ministers hebben in hun regulier beleid gewoon gezocht naar dingen die pasten in het schema, in plaats van te zoeken naar een beleid dat de armoede bestrijdt. De kern van het probleem is dat – in de derde rijkste samenleving van Europa – 14,6 procent van de mensen in armoede leven. Dat is niet iets om fier op te zijn. Er worden goede en zelfs heel goede inspanningen gedaan, maar horizontaal bekeken is dat allemaal te beperkt.

Volgens hem heeft de maatschappij op dat vlak dezelfde mentaliteit als de overheden. Hij geeft de rol van de Citibank in het schuldenprobleem als voorbeeld. Er komt nu een EU-richtlijn die het openen van krediet nog gemakkelijker wil maken. Dat zal het armoedeprobleem nog vergroten. Hij is blij dat een aantal partijen in dit verband constructieve voorstellen hebben gedaan.

De heer Caron pleit voor bescheidenheid: Vlaanderen speelt op dit vlak slechts een beperkte rol. Dat neemt niet weg dat er mogelijkheden zijn inzake cultuur, wonen en zorg. Er gebeuren ook heel goede dingen. De inzet van ervaringsdeskundigen is bijvoorbeeld een kapitale stap in de goede richting. Hij verwacht dat de decenniumdoelstellingen van Welzijnzorg volgende week een en ander nog eens scherp zullen stellen. Dat is volgens hem het minimale niveau dat het rijke Vlaanderen voor ogen moet houden.

Hij wil de minister steunen om dit binnen de regering mogelijk te maken. In dat verband steunt hij de oproep van de heer Vanackere om de samenwerking tussen de verschillende overheden te versterken. Het probleem vereist een intergouvernementele aanpak. Hij stelt vast dat er te weinig onderlinge afstemming is tussen de verschillende organisaties, overheden en instellingen. Meer coördinatie zou deze zaak veel vooruithelpen.

Afsluitend betuigt hij zijn respect voor de organisaties in het middenveld, al betreurt hij dat ze zichzelf moeten herhalen. De oplossing van de problemen

vordert zo traag dat sommige klachten onverminderd of zelfs versterkt terugkeren. Daarover zouden de politici zich moeten schamen. De heer Caron stelt dat de overheid een tandje moet bijsteken. Hij sluit zich aan bij het voorstel van mevrouw De Wachter: hij roept de leden die vandaag het woord namen, op hetzelfde te doen – en met dezelfde stelligheid – in de andere commissies. Alleen zo kan er een gericht beleid worden gevoerd inzake armoedebestrijding.

De heer Vanackere vroeg om meer statistisch onderzoek. De heer Caron signaleert dat de cijfers die professor Vranken opneemt in zijn jaarlijks rapport, al jaren een bron van inspiratie vormen. Meten is weten. We weten echter al heel veel. Wat we echt nodig hebben is een regering die zich – collectief – voldoende inzet om er ook effectief iets aan te doen.

Minister *Inge Vervotte* zegt dat de actualisering niet alleen door het werkveld maar ook door het parlement gesteund moet worden. Ze is begaan met participatie en dialoog met de dienstverleners. Het is niet makkelijk om de vraag te verhelderen of om het juiste aanbod te verschaffen. Vlaanderen kent vele initiatieven. Het volstaat niet om in dat kluwen de hulp te vinden, ook de vraagverheldering is belangrijk om te beoordelen of de hulp wel aangepast is. Soms heeft het te maken met de vraag of elke hulpverlener wel zijn verantwoordelijkheid opneemt en dus niet alleen de vraag zelf beantwoordt maar ook de achterliggende motieven onderzoekt. Er is al een hele weg afgelegd, maar het kan nog beter. Vraagverheldering vergt een specifieke methodiek, die nog verder ontwikkeld kan worden. Ook de ervaringsdeskundigen kunnen een grotere rol spelen. Door hun alertheid en kennis kan de communicatie met hulpvragers verbeteren. Er wordt trouwens een project ontwikkeld om de deskundigheid inzake vraagverheldering te vergroten. Er is de rechtenverkenner. Volgens de minister is er ook een belangrijke rol weggelegd voor de verenigingen zelf. Zij kunnen in dialoog treden met bepaalde diensten, bijvoorbeeld met de VDAB.

Voor de wachtlijsten in de schuldbemiddeling verwijst de minister naar haar eerdere antwoord in de commissie. De rechtenverkenner moet een levendig instrument zijn voor het informeren van de mensen in armoede over hun rechten. Ze zal ervoor zorgen dat informaticaondersteuning mogelijk wordt.

De toegankelijkheid van de maatschappelijke dienstverlening is niet altijd een Vlaamse aangelegenheid. Vaak is het lokale niveau veel beter geplaatst om

armoede te bestrijden. Er moet uiteraard een link zijn met het Vlaamse, het federale en het Europese niveau. Het sociale huis is daarbij heel belangrijk. Ook een initiatief als trajectbegeleiding kan het verschil maken. Op die manier worden mensen begeleid in hun zoektocht doorheen een complex aanbod. Dat zal in de toekomst alleen maar beter worden uitgewerkt.

De sociale huisvesting is een belangrijk en gekend probleem. Ook op dat vlak is een meersporenbeleid nodig. Er zijn gesprekken aan de gang over het sociale huurbesluit. De minister heeft expliciet gevraagd om welzijnswerkers en opbouwwerkers in het lokale overleg te betrekken als het gaat over doelgroepbepaling en toewijzing. Zo wordt structureel rekening gehouden met het welzijnsaspect. Het is een complex kluwen. De socialehuisvestingsector moet ook aangepaste woningen hebben voor specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld voor mensen met een handicap of voor ouderen die levenslang thuis willen wonen. Hij moet oog hebben voor een goede mix en voor tal van andere criteria.

Het was juist haar bedoeling om met de mediacampanie positief ouderschap iedereen te bereiken. Zo wil ze stigmatisering voorkomen. Hetzelfde geldt voor opvoedingsondersteuning. De minister wil een brede visie ontwikkelen, maar binnen dat brede domein worden diverse methodieken gehanteerd om de mensen die in armoede leven te bereiken. De minister beseft heel goed dat bepaalde doelgroepen geen gebruik zullen maken van een opvoedingswinkel. Dat is ook niet de bedoeling. De inbedding van de opvoedingswinkels in een netwerk – met onder meer het buurtwerk, het verenigingswerk, de verenigingen waar armen het woord nemen, de CLB's, het opbouwwerk en Kind en Gezin – is wel belangrijk. Er wordt dus een brede visie gehanteerd om stigmatisering te voorkomen, maar de methodieken zijn aangepast aan de doelgroep van de kansarmen. Daarom zijn al die partners zo belangrijk.

Het jeugdwerk en het sociaal-culturele werk nemen heel wat initiatieven om moeilijkere doelgroepen te bereiken. Ze organiseren heel wat activiteiten en helpen jongeren om het emancipatieproces te doorlopen. Dat is de goede werkwijze. Het is gevaarlijk om het te bekijken als een vorm van opvang. Men kan het beter bekijken als emancipatie: het is de bedoeling om jongeren diets te maken dat ze deel uitmaken van de samenleving.

De minister is het ermee eens dat er nog wat problemen zijn met de toegankelijkheid van het gerecht. De

kosteloze rechtsbijstand is te weinig bekend. De rechtenverkenner is een vorm van sensibilisatie. Misschien kan men tot afspraken komen met de verenigingen over bepaalde bekendmakingsacties.

Voor cultuur en vrije tijd zijn er al heel wat initiatieven genomen. Er zijn ook nog heel wat gepland. Voor sport en vrije tijd heeft minister Anciaux nieuwe initiatieven in gang gezet. Dat is belangrijk want vooral op dat vlak zijn er problemen. Pas na verloop van tijd zullen de resultaten ervan zichtbaar worden.

Onderwijs blijft een zware dobber. Minister Vandenbroucke is zeer alert voor het realiseren van gelijke kansen. Het is geen eenvoudige kwestie. Kosteloosheid is maar een element. Het onderwijs heeft vele opdrachten en methodieken. Het komt erop aan al die aspecten te verzoenen om de leerlingen in het systeem te houden en ervoor te zorgen dat ze zoveel mogelijk kunnen profiteren van de voordelen van het systeem. Zo krijgt eenieder hefboomen om het leven aan te kunnen. Dat vergt een constante dialoog.

Ook daar kunnen de verenigingen een belangrijke rol spelen. Dat is nu soms al het geval. Ze verwijst daarbij naar de situatie in Aalst waar de verenigingen, samen met het stedelijk onderwijs, prachtige resultaten behaald hebben.

De minister is het ermee eens dat de systemen gewijzigd moeten worden, maar benadrukt dat er toch al heel wat mogelijk is. De verschillende netten overleggen lokaal over time-outprojecten of over mobiliteit. Waarom zouden ze met de verenigingen ook niet de uitsluitingsmechanismen in het onderwijs bespreekbaar maken? In Aalst is bijvoorbeeld een nieuw systeem – zonder drempels en zonder stigmatisering – uitgewerkt voor de financiering van de bosklassen. Er is dus geluisterd naar de verenigingen. Naast de structurele aanpassingen vindt de minister het belangrijk om lokale initiatieven te steunen. Decretale wijzigingen kunnen ook van onderuit groeien. Zeker in de welzijnssector maken praktische veranderingen structurele wijzigingen gemakkelijker. Structurele wijzigingen die zomaar opgelegd worden, vergen veel meer tijd. De minister wil die bottom-upaanpak bevorderen. Daarom wil ze de verenigingen versterken.

De ervaringsdeskundigen verrichten goed werk, maar daar mag het niet bij blijven. Ze moeten kansen krijgen om ook op andere vlakken, bijvoorbeeld in de SERV, een rol te spelen. De minister deelt dus de zorgen van de leden dienaangaande. In bepaalde depar-

tementen mogen de ervaringsdeskundigen volop hun rol spelen, in andere minder. Ook dat moet worden besproken. De initiatieven moeten meer gepromoot worden bij de privésector in het algemeen maar ook bij specifieke doelgroepen, zoals de onderhandelaars van het interprofessioneel akkoord. De verschillende partners zouden zich bijvoorbeeld kunnen engageren om bepaalde percentages te hanteren bij de indienstneming van werknemers.

De rechtenverkenner wil de mensen zelf hun rechten laten ontdekken. De minister wil, samen met het Vlaams Netwerk, nagaan of er nog andere lacunes zijn in de informatieverstrekking. Dan zal ze beslissen of er maatregelen nodig zijn.

Er is heel wat gezegd over criteria van kansarmoede. Dat is een fundamenteel debat. De uitbreiding van voorzieningen als de kinderopvang of de gezinszorg gebeurt steeds op basis van criteria. Het opstellen van die criteria is complex. De criteria mogen het beoogde effect niet in de weg staan zoals nu het geval is in het Gemeentefonds. De minister zal deelnemen aan dat debat. Ze verkiest een stimulerend boven een bestraffend beleid. De keuze moet echter wetenschappelijk worden onderbouwd. Het is niet altijd eenvoudig om de juiste indicatoren en criteria af te bakenen.

De minister zal zeker rekening houden met de opmerkingen over het Vlaamse Actieplan. Ze zal dat bespreken met de partners. Het blijft zoeken naar de doelstellingen van het actieplan. Moeten alle lopende initiatieven worden opgenomen? Moet men de nadruk leggen op de grondrechten? Wordt er geclusterd rond doelgroepen, domeinen of cijfers? De minister wil graag weten wat het parlement daarover denkt. De keuzes moeten helder en zinvol zijn. Voor de minister is het cruciaal dat het actieplan een werkbaar en leesbaar instrument is voor de betrokkenen. De minister wil er de concrete acties en tijdsschema's kunnen aan vastknopen.

De opmerking dat ook de acties in samenwerking met andere beleidsdomeinen in de kijker geplaatst moeten worden, vindt ze terecht. Zo niet krijgen de mensen in armoede misschien de indruk dat er maar weinig voor hen gedaan wordt. Ze willen ook weten wat er gebeurt met het bestaansminimum of met de werkloosheidsuitkering. Dat kan niet allemaal in het plan worden opgenomen, maar voorbeelden van goede samenwerking tussen beleidsdomeinen moeten aan bod komen. Bij het nationale actieplan armoede was er bijvoorbeeld een goede samenwerking tussen

de gemeenschappen en het federale niveau en tussen de gemeenschappen onderling.

Het armoededecreet zal gewijzigd worden, niet op basis van een evaluatie of een onderzoek, maar op basis van bedenkingen en suggesties van diverse partners, zowel het werkveld als het parlement. De minister wil in eerste instantie de tekst optimaliseren. Ze wil echter ook de bestaande instrumenten beter inzetten en de dubbele rol van het Vlaams Netwerk verhelderen.

Het voorstel over initiatieven van de diverse commissies kan misschien door het Bureau behandeld worden. Er zijn verschillende mogelijkheden. Elk onderdeel van het actieplan kan besproken worden in aanwezigheid van de bevoegde minister of in elke commissie apart. De regering zal een voorstel van het Uitgebreid Bureau serieus nemen.

De heer *Bart Caron* stelt voor om dat aan het Uitgebreid Bureau te vragen.

Mevrouw *Marijke Dillen* denkt dat de commissie het eerst eens moet zijn over de aanpak. Zij denkt dat het weinig zinvol is het actieplan in de verschillende commissies te behandelen. Ze opteert voor een bespreking in deze commissie, telkens in aanwezigheid van de vakminister. Sommige ministers beperken zich tot het citeren van delen van hun beleidsbrief. Dat kan toch niet de bedoeling van het actieplan zijn.

Minister *Inge Vervotte* acht het zinvol om ook op de inhoudelijke aspecten in te gaan. Ofwel wordt het actieplan in alle commissies behandeld, ofwel worden de verschillende onderdelen achtereenvolgens in deze commissie behandeld waarbij de vakminister en andere geïnteresseerden aanwezig kunnen zijn.

De regering en het parlement zijn samen verantwoordelijk voor een goede communicatie met mensen in armoede. De ministers en de parlementsleden moeten niet alleen met hen overleggen maar ook samen met hen naar oplossingen zoeken. Het volstaat niet om op te merken dat het systeem inadequaat is. Ook daarover wil ze voorstellen ontvangen. Als de betrokkenen samen met de overheid op zoek gaan naar oplossingen, zullen ze ook de complexiteit der dingen gaan beseffen. Zo voorkomt men dat ze valse verwachtingen koesteren. Overleg plegen zonder samen naar oplossingen te zoeken werkt de verzuring en de antipolitiek in de hand. Ook het Vlaams Netwerk kan een rol spelen binnen een dergelijke werkwijze.

Het is fout om alleen maar te wijzen op de tekortkomingen, men moet mee zoeken naar oplossingen. Het moet voor eenieder duidelijk zijn dat niet alle problemen eenvoudig op te lossen zijn en dat oplossingen vaak neveneffecten hebben. Als mensen mee zoeken naar oplossingen, komen er misschien goede voorstellen uit de bus. Beleidsvoorbereiding en input moeten gekoppeld zijn aan oplossingsgerichtheid.

Armoede is niet alleen een grootstedelijk probleem. De armoede in de grootsteden is echter meer divers en anders dan in kleinere gemeenten. De aandacht en dus het beleid moeten gediversifieerd zijn. Een grootstedelijk armoedebeleid volstaat niet.

Ook voor eenoudergezinnen is het activeringsbeleid belangrijk. Arbeid is een belangrijk element om deel uit te maken van de samenleving en om de kwetsbaarheden in te dijken. Het plan flexibele en occasionele kinderopvang besteedt specifieke aandacht aan eenoudergezinnen. Inkomensgerelateerde maatregelen en aandacht voor doelgroepen maken dat ook eenoudergezinnen voldoende aan bod komen in de gezinszorg. Sociale steun is ook een aandachtspunt. Aandacht voor netwerken is een onderdeel van de verschillende beleidsonderdelen, onder meer van de opvoedingsondersteuning, het gehandicaptenbeleid en de bijzondere jeugdzorg. Sociale steun is immers een van de belangrijkste hefboomen.

Ook door de profielen van het algemeen welzijnswerk en door de focus op meervoudige kwetsbaarheid wordt rekening gehouden met de eenoudergezinnen. Een van de criteria voor het uitbreidingsbeleid in de bijzondere jeugdzorg en in de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG) is juist het eenoudergezin.

Het klopt dat niet alle mensen in armoede georganiseerd zijn. Het Netwerk bereikt wel diverse doelgroepen. Er is evenwel een groot verschil tussen bereiken en verenigen. Dat onderscheid moet constant bewaakt worden. Alle doelgroepen moeten voldoende betrokken zijn bij de beleidsparticipatie en de beleidsondersteuning.

De minister heeft het Vlaams Netwerk ook gevraagd om specifiek aandacht te besteden aan de allochtonen. Het gaat momenteel na hoe en waar de doelgroep bereikt wordt. Er is ook overleg gepland met het Vlaams Minderhedenforum. Een aantal projecten staat nog op stapel.

Het is dus belangrijk om het draagvlak te vergroten en om ervoor te zorgen dat het debat niet beperkt blijft tot de commissie voor Welzijn. Het is zinvol om de opmerkingen van het parlement door te spelen naar de verenigingen zodat zij daarover hun mening kunnen geven. De minister zal daarover verslag uitbrengen. Ze wil ook samen met de commissie een werkbezoek organiseren om dat overleg mogelijk te maken.

De *voorzitter* dankt de aanwezigen voor hun inbreng.

De verslaggever,

Bart VAN MALDEREN

De voorzitter,

Luc MARTENS

BIJLAGE

Presentatie Actualisatie van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2005-2009

Actualisatie Vlaams Actieplan Armoedebestrijding VR 2 maart 2007

commissie welzijn, 27 maart 2007

1

Uitgangspunten decreet betreffende de armoedebestrijding 21 maart 2003

- Participatie van mensen die in armoede leven
- Inclusief beleid
- Preventie

2

Instrumenten Armoedebestrijding

- ***Vlaams Actieplan Armoedebestrijding***
- Permanent armoedeoverleg
- Verenigingen waar armen het woord nemen
- Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen
- Ervaringsdeskundigen in de armoede

3

Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAP)

- Planning van de beleidsmaatregelen op korte en lange termijn
- Met participatie van de doelgroep via het Vlaams netwerk
- Opgemaakt volgens de 10 basisrechten zoals opgenomen in het Algemeen Verslag over de Armoede (AVA)
- Jaarlijkse actualisatie

4

Wettelijke Basis (decreet)

- De Vlaamse regering stelt binnen de negen maanden na haar aantreden een actieplan armoedebestrijding op. Dit actieplan komt tot stand met participatie van de doelgroepen en omschrijft de planning van de beleidsmaatregelen op korte en langere termijn, alsook de modaliteiten van evaluatie van het gevoerde beleid.
- De Vlaamse regering rapporteert bij een actualisering van het actieplan armoedebestrijding aan het Vlaams Parlement en dient het ter advies in bij de bevoegde adviesorganen.

5

Wettelijke Basis (uitvoeringsbesluiten)

- Het actieplan omvat minstens:
 - 1° de beschrijving van de algemene visie van het Vlaamse armoedebeleid;
 - 2° de situering van het Vlaamse armoedebeleid binnen het nationale en het Europese beleid terzake;
 - 3° de geformuleerde doelstellingen op lange en op korte termijn binnen elk beleidsdomein;
 - 4° de concrete activiteiten;
 - 5° het tijdpad, opgesteld voor de uitvoering;
 - 6° de opgave van de indicatoren om de vooruitgang te meten;
 - 7° de ingezette instrumenten.
- Het actieplan komt tot stand in overleg met het Vlaamse netwerk. Het Vlaamse netwerk vertegenwoordigt bij dit overleg de doelgroepen.

6

Stappen actualisatie

1. In september 2006 informeerde Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen (VN) de verenigingen dat er eind december vijf consultatiemomenten met betrekking tot de actualisatie van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding zouden plaatsvinden.

7

Stappen actualisatie

2. Eind oktober bezorgde de administratie een geactualiseerde tekst aan het VN dat van elk thema per maatregel een fiche maakte, waarop:
 - wat werd goedgekeurd in 2005
 - wat als actualisatie in 2006 werd gebracht?

8

Stappen actualisatie

3. Begin november 2006 werden al deze fiches doorgegeven aan de verenigingen en werd doorgegeven op welke plaatsen welke grondrechten zouden besproken worden. 3 thema's per consultatiemoment.

9

Stappen actualisatie

4. In iedere provincie werd er een voorbereidingsmoment georganiseerd. Verenigingen die niet konden aanwezig zijn op voorbereiding of eigenlijke consultatie, konden hun opmerkingen doorgeven. De staf van het netwerk nam deze dan mee op de eigenlijke consultatie.

10

Stappen actualisatie

5. De 5 consultatiemomenten eind december

- voorgezeten door iemand van het Vlaams Netwerk samen met de ervaringsdeskundige van het netwerk.
- verzamelen van algemene reacties op actualisatie
- bespreking 3 thema's: telkens eerst algemene reacties, dan maatregel per maatregel
- in aanwezigheid van aandachtsambtenaren
- op tempo van de mensen, voldoende pauze, voldoende ruimte voor mensen om hun verhaal te brengen
- met mogelijkheid dat aandachtsambtenaren en kabinetsmedewerkers konden reageren, verduidelijken, aanvullen.
- na ieder thema werden de reacties samengevat

11

Stappen actualisatie

- 6. Rapportage aan het kabinet van minister Vervotte, begin januari
- 7. IKW op 29/01 en terugkoppeling van de reacties verenigingen aan de bevoegde ministers
- 8. Verwerking van de reacties kabinetten, integreren met actuele omgevingsanalyse (Oases) en verslag armoedeoverleg
- 10. Bespreking op VR 2 maart

12

Overzicht inhoudelijke actualisatie in 2006

- Telkens één voorbeeld per hoofdstuk

13

1. PARTICIPATIE

Participatie van mensen in armoede in de werkgroep arbeidsmarktbeleid van de SERV

- Goedgekeurd in 2005: Binnen de werkgroep arbeidsmarktbeleid van de SERV zal plaats worden gemaakt voor een vertegenwoordiging van mensen in armoede
- Actualisatie in 2006: Het VN is sinds het voorjaar 2006 betrokken binnen deze werkgroep. De samenkomsten zijn er als beide partijen de noodzaak van een overleg zien. In 2006 en 2007 ligt de focus op opvolging decreet lokale diensteneconomie en de zgn. moeilijk bemiddelbaren.

14

2. Maatschappelijke dienstverlening

- Goedgekeurd in 2005:
Het HIVA ontwikkelt in opdracht van de Vlaamse regering een instrument waarmee rechten actief opgespoord kunnen worden.
- Actualisatie in 2006: www.rechtenverkenner.be werd gerealiseerd in 2006. Lokale besturen krijgen dit instrument nu ter beschikking en kunnen hun lokale regelgeving toevoegen.

15

3. Gezin

- Goedgekeurd in 2005: De manier van werken met ervaringsdeskundigen binnen Kind en Gezin wordt verbeterd.
- Actualisatie in 2006: Kind en Gezin integreerde het werken met ervaringsdeskundigen in de methodiek 'het werken met gezinsondersteuners'. Ze voeren nu hetzelfde werk uit. De methodiek bakt de taken van een gezinsondersteuner/ervaringsdeskundige scherper af en voorziet ook een aantal ondersteuningstaken.

16

4. Rechtsbedeling

- Goedgekeurd in 2005: Er wordt een Vlaams Centrum Schuldbemiddeling opgericht om de diensten schuldbemiddeling te ondersteunen (opleiding, juridische helpdesk, handboek schuldbemiddeling).
- Actualisatie in 2006: In 2006 werd het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling opgericht, in 2007 zullen de taken verder bepaald en versterkt worden.

17

5. Cultuur en vrije tijd

Jeugdwerk met maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren

- Goedgekeurd in 2005: In elke nieuw jeugdwerkbeleidsplan van de gemeenten (2005-2007) moeten acties staan om meer kinderen en jongeren in achterstellingsituaties te bereiken. 41 gemeenten kregen voor deze acties extra middelen. Op basis hiervan komt er een leidraad toegankelijkheid voor lokale besturen.
- Actualisatie in 2006: De 41 geselecteerde gemeenten maken de komende jaren werk van de geformuleerde acties. De leidraad toegankelijk jeugdwerk is voorgesteld op 18 november 2006 en wordt verder bekendgemaakt.
In 2007 starten de gemeenten met de voorbereiding van de jeugdwerkbeleidsplannen voor 2008-2010. Er wordt een vormingsmoment gepland voor steden en gemeenten die recht hebben op extra subsidies voor het bereiken van achtergestelde kinderen en jongeren.

18

6. Inkomen

- In 2006 ontvangen ongeveer 168.000 zorgbehoevenden een uitkering voor hun niet-medische zorgen vanwege de Vlaamse Zorgverzekering. Vanaf 1 januari bedraagt dit 95 euro en zal jaarlijks toenemen met 10 euro om op 1 januari 2009 een gelijkschakeling tussen thuiszorg en residentiële zorg te realiseren.

19

7. Onderwijs

Onderwijsparticipatie van kleuters

- Goedgekeurd in 2005:
De deelname van kleuters aan het onderwijs verhogen door via verschillende wegen te gaan sensibiliseren over het belang van vroegtijdige participatie. Hoe vroeger men deelneemt aan het kleuteronderwijs, hoe minder risico om achterstand op te lopen.
- Actualisatie in 2006:
Er werd een concept aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De mogelijkheden om kleuterparticipatie te stimuleren werden onderzocht. Er werd gestart met de opmaak van een stappenplan en met het uitwerken van de nodige regelgeving.

20

8. Werkgelegenheid

Armen als kansengroep binnen het diversiteitsbeleid

- Goedgekeurd in 2005: Er komen diversiteitsplannen van bedrijven. Zoveel mogelijk van die plannen moeten aandacht hebben voor mensen in armoede en laaggeletterden.
- Actualisatie in 2006:
In 51 diversiteitsplannen van bedrijven gaat er specifieke aandacht naar mensen in armoede en/of ex-gedetineerden. Voor de projectontwikkelaars (deze moeten met bedrijven aan diversiteit werken) komt er een vorming in samenwerking met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

21

9. Huisvesting

Sociale verhuurkantoren

- Goedgekeurd in 2005:
De sociale verhuurkantoren zullen meer middelen krijgen om meer woningen aan te kopen en een kwaliteitsvolle dienstverlening aan te bieden.
- Actualisatie in 2006:
Er zijn 4 bijkomende Sociale Verhuurkantoren erkend. In de loop van 2005 kwamen 240 woningen extra in het beheer van de Sociale Verhuurkantoren.

22

10. Gezondheidszorg

Extra aandacht voor de sociaal en de financieel zwakkeren in de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg

- Goedgekeurd in 2005: Financieel en sociaal zwakkere personen met ernstige psychische of psychiatrische problemen kunnen tegen een verminderde bijdrage of zelfs gratis terecht bij de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg. Men wil nagaan in hoeverre dit in de praktijk het geval is.
- Actualisatie in 2006: De Centra hanteren een laagdrempelig stelsel van financiële bijdragen voor financieel zwakkeren. Dit in functie van het inkomen. De Centra hebben ook meer oog voor pragmatische en aangepaste hulpverleningsmethoden voor sociaal zwakkere personen.

23

Aandachtspunten Actualisatie

Uitgangspunten:

- Inbreng van mensen met armoede-ervaring is en blijft een belangrijke toets van ons Vlaams armoedebestrijdingsbeleid.
- Regelmatige impuls aan beleidsverantwoordelijken om hun acties op vlak van armoedebestrijding te verantwoorden, is eveneens belangrijk.

24

Aandachtspunten Actualisatie

1. De dialoog met mensen in armoede moet met (meer) zorg georganiseerd worden. O.a.

- ritme beleidsvoering tegenover hun hoge verwachtingen en dringende noden.
- verdeling bevoegdheden (lokaal-Europees) is realiteit waar zij weinig boodschap aan hebben
- laten we hen reageren op voorstellen vanuit het beleid, of integreert het beleid hun voorstellen?

Voornemen: In overleg met Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen de organisatie van de dialoog verbeteren.

25

Aandachtspunten Actualisatie

2. Opwaarderen van verticaal en horizontaal overleg

Dit zijn de instrumenten die zouden moeten zorgen voor de opvolging en de actualisering van het beleid en waar zowel oog moet zijn voor de betrokkenheid en inbreng van mensen met armoede-ervaring, als van andere actoren, zoals sociale partners. In actualisatie zou dit overleg een prominenter plaats kunnen krijgen. Een evaluatie kan uitwijzen welke de voorwaarden zijn om dit overleg goed te laten verlopen.

26

Aandachtspunten Actualisatie

3. Bevoegdheidsoverstijgende acties

Het is een uitdaging om meer samen te werken waar bepaalde problematieken zich situeren op raakvlakken tussen bevoegdheden.

bv. rond het inzetten van ervaringsdeskundigen, de lokale diensteneconomie, het gericht betrekken van federaal of lokaal niveau bij Vlaams Armoedeoverleg,...

27

Aandachtspunten Actualisatie

Opvolging van de leerpunten:

Momenteel zijn er gesprekken met de sector en wordt nagegaan welke bijsturing aan het decreet betreffende de armoedebestrijding (21 maart 2003) en de besluiten bij dit decreet dient gegeven te worden.

28